

برنامه راهبردی- عملیاتی شهرداری تبریز ۱۳۹۸-۱۴۰۲	نام کتاب
معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی	مجری
مرتضی موحّدنیا	مدیر پروژه
محمد علی مولاخواه	ناظر کیفی
مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی شهر تبریز محمدباقر بهشتی و حسین ام‌غریور	ناظر علمی و فنی
مهدی عبداللّهی و محمد جام‌کسری	مولفان
جلیل مریدی، فروغ‌السادات مددی، حسّنه شهنازی، حسین احمدزاده، فاطمه مریرا، بیوک زینالی، محمدرضا روشنی، مسعود حسن‌نژاد، حسین منیری‌فر، محمدرضا عیوشی، محمود اولاد	همکاران برنامه
مختار نوران - دخیلی	مدیر هنری، تراح گرافیک و صفحه‌آرایی
انتشارات بهار دخت	ناشر
اول زمستان ۱۳۹۹	نوبت چاپ
۱۰۰۰ نسخه	شمارگان
پالتویی ۲۹۱ صفحه	قطع
آرسیا	لیتوگرافی
دخیلی	چاپ و صحافی

تبریز، خیابان آزادی، مابین ابوریحان و حکیم نظامی، نبش لاله زار جنوبی،
ساختمان مرکزی شهرداری تبریز
کد پستی: ۵۱۷۴۶۴۳۱۱۹ • تلفن: ۰۴۱-۳۲۱۰۴۴۱۱ • فاکس: ۰۴۱-۳۴۱۹۶۰۱۵

این کتاب اهدایی بوده و فاقد قیمت می‌باشد.
تمامی حقوق این اثر برای شهرداری تبریز محفوظ است.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۵۱-۸۶-۴

انتشارات
بهاردخت

سرشناسه: شهرداری تبریز. معاونت برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی
عنوان و نام پدیدآور: برنامه راهبردی - عملیاتی شهرداری تبریز ۱۳۹۸
- ۱۴۰۲ / مولفان مهدی عبداللهی، محمد جام‌کسری، مجری معاونت
برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی.

مشخصات نشر: تبریز: انتشارات فادیا، ۱۳۹۹ -

مشخصات ظاهری: ج.: مصور (رنگی)، جدول (رنگی)، ۱۹۰/۵۱ سم.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۱۴۷-۱۲-۴ ج ۱ ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۵۱-۸۶-۴ ج ۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا

یادداشت: جلد دوم توسط انتشارات بهار دخت چاپ می‌شود

یادداشت: ج ۲ چاپ اول: ۱۳۹۹ (فیپا)

موضوع: شهرداری تبریز -- برنامه‌ریزی

موضوع: شهرداری -- ایران -- تبریز -- برنامه‌ریزی

موضوع: Municipal government -- Iran -- Tabriz -- Planning

موضوع: شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران -- تبریز

موضوع: Municipal corporations -- Iran -- Tabriz

موضوع: شهرداری -- قوانین و مقررات -- ایران

موضوع: Municipal corporations -- Iran

شناسه افزوده: عبداللهی، مهدی، ۱۳۶۲ -

شناسه افزوده: جام‌کسری، محمد، ۱۳۵۹ -

رده بندی کنگره: JS۷۴۶۹

رده بندی دیویی: ۳۵۲/۵۵۳۲۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۵۳۲۰۸

وضعیت رکورد: فیپا

تاریخ درخواست: ۱۳۹۹/۱۰/۲۱

تاریخ پاسخگویی:

کد پیگیری: ۷۴۳۹۰۲۶

جلد دوم

۱۰

ایرج شهین‌باهر

شهردار کلان‌شهر تبریز

۱۲

شهرام دبیری

رئیس شورای اسلامی کلان‌شهر تبریز

۱۴

محمدباقر بهشتی

رئیس مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی کلان‌شهر تبریز

۱۶

مرتضی موحّدنیا

معاون برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی شهرداری کلان‌شهر تبریز

۱۹

چشم انداز راهبردی شهرداری تبریز

۲۰

چشم انداز

۲۲

بیانیه چشم انداز

۲۲

بیانیه ماموریت

۳۸

احکام و شاخص‌های کمی برنامه راهبردی - عملیاتی شهرداری تبریز

۴۲

حوزه اجتماعی - فرهنگی

۶۰

حوزه ایمنی و مدیریت بحران

۷۰

حوزه حمل و نقل و ترافیک

۸۸

حوزه ساختاری - اداری

۹۶

حوزه فناوری و هوشمندسازی

۱۰۶

حوزه فنی و عمرانی

۱۱۶

حوزه مالی و سرمایه‌گذاری

۱۲۸

حوزه محیط زیست و خدمات شهری

۱۵۴

حوزه معماری و شهرسازی

۱۷۰

حوزه توسعه گردشگری

۱۸۰

حوزه پایش و ارزیابی برنامه

۱۸۸	حوزه اجتماعی - فرهنگی
۱۹۴	حوزه ایمنی و مدیریت بحران
۲۰۰	حوزه حمل و نقل و ترافیک
۲۱۲	حوزه ساختاری - اداری
۲۱۸	حوزه فناوری و هوشمندسازی
۲۲۶	حوزه فنی و عمرانی
۲۳۲	حوزه مالی و سرمایه‌گذاری
۲۳۸	حوزه محیط زیست و خدمات شهری
۲۵۰	حوزه معماری و شهرسازی
۲۶۰	حوزه توسعه گردشگری

همکاران مشارکت‌کننده

۲۶۸	همکاران مشارکت‌کننده
-----	----------------------

فهرست منابع

۲۷۵	فهرست منابع
-----	-------------

ضمائم

۲۸۰	مصوبه چشم‌انداز برنامه
۲۸۳	مصوبه احکام برنامه
۲۸۶	مصوبه شاخص‌های کمی برنامه

ایرج شهین باهر

شهردار کلان شهر تبریز

نظام مدیریت شهری کشور در شرایط فعلی وارد مرحله جدیدی از رشد و توسعه خود شده است. بر همین اساس اداره امور شهرهای ایران مبتنی بر نظام شورا - مدیر شهر به بازساخت هوشمندانه نیاز دارد تا با تعامل سازنده با مدیریت ملی در مقیاس محلی وظایف و مأموریت های خود را به نحو شایسته ای انجام دهد. تنها راه برون رفت از محیط تصمیم سازی های روزمره و سیاست های سلیقه ای که بدون شک آینده شهر و شهرداری را مورد تهدید قرار می دهند، هدایت و مدیریت راهبردی است که بر مبنای چشم انداز و ارزش های مشترک و برداشت از آینده شکل گرفته باشد. یکی از مناسب ترین ابزارها و تکنیک های مدیریتی و برنامه ریزی، رویکرد برنامه ریزی راهبردی می باشد. که به دلیل توانمندی ها و ویژگی های منحصر به فرد آن در ایجاد یک فرآیند ساده و مدون برنامه ریزی برای استفاده در ارگان ها و سازمان های درگیر با ساماندهی و کنترل شهرها، به عنوان ابزار مناسبی ارزیابی می شوند.

در این راستا برنامه راهبردی - عملیاتی شهرداری تبریز با استفاده از روش برنامه ریزی استراتژیک برای شهر تبریز چشم انداز توسعه تدوین شده است و برای رسیدن به این چشم انداز راهبردهای لازم طراحی و برای هر کدام از راهبردها اقدامات اولویت دار و محرک توسعه در قالب پروژه ها نیز تعریف گردیده است که حرکت و پیگیری و متمرکز شدن مدیران اجرایی و اعضای شورای شهر روی این پروژه ها می تواند شهر تبریز را در یک برنامه میان مدت به شهر پیشرو و نظام مند تبدیل نماید.

در این برنامه تلاش شده است که حتی الامکان علی رغم وجود کاستی های شدید در زمینه آمار و اطلاعات و همچنین زمان و فرآیند تهیه طرح، ارتباط منطقی و عملی میان طرح های بالادست با شرایط و وضع موجود شهر فراهم گردد. در واقع برنامه حاضر حلقه ارتباطی است میان برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی، سند آمایش استان آذربایجان شرقی، طرح جامع شهر و کاستی ها و مشکلاتی که در کلان شهر تبریز مشاهده شده

است. از نقاط قوت بی بدیل این برنامه برای اولین بار در طول سنوات تدوین برنامه‌های توسعه شهرداری تبریز، تدوین چشم‌انداز، راهبرد و سیاست‌های اجرایی برنامه توسعه شهر تبریز و ارتباط کدهای برنامه با طرح و پروژه‌های عملیاتی در طول سنوات پنج‌ساله می‌باشد. این سند براساس یک چشم‌انداز مشترک و همسو جهت ارتقای کیفیت اداره و مدیریت شهری، افزایش میزان سرمایه‌گذاری به منظور بالابردن نرخ تولید سرمایه در گردش و کاهش منظم فقر ساختاری و پایدارسازی فرآیندهای شهرداری در بستر کالبد شهر تدوین شده است.

در تدوین این برنامه نهایت اهتمام به افزایش کارایی و اثربخشی شهرداری تبریز، کاهش نارسایی‌ها، پاسخگویی به نیازهای آینده شهر تبریز، واقع‌گرایانه و امکان‌پذیری، وضوح و قابل فهم بودن آن، برانگیزاننده و بسیج‌کننده بودن، هدایت‌کنندگی و جهت‌دهندگی و پاسخگویی مدیریت شهری، با ایجاد و بهره‌گیری از ساختار بدیع تدوین و تهیه برنامه پنج‌ساله شهرداری تبریز با استفاده از ۸ چشم‌انداز، ۳۷ راهبرد، ۱۵۲ سیاست اجرایی، ۲۸۸ شاخص و ۱۵۷ احکام برنامه، در قالب ۶ کمیته و ۹ کارگروه تخصصی و موضوعی با ۴۰۲۸ نفر ساعت کار مورد تاکید و توجه قرار گرفته است. در همین راستا با بهره‌گیری از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد تبریز، رسانه‌های سمعی و بصری همچنین شبکه‌های اجتماعی و نیز با برگزاری بیش از ۲۰ جلسه از نقطه نظرات ذی‌نفعان خارج از سازمان شهرداری استفاده گردیده است.

علی‌الحال این برنامه نیز خالی از اشکال نیست که با یاری کارشناسان و شهروندان تبریزی امید به اصلاح بیشتر آن و افزایش قابلیت‌های اجرایی آن داریم. همچنین یکی از خصوصیات این برنامه، پیش‌بینی راهکارهایی برای جلوگیری از اعمال سلیقه‌های فردی در زمان اجرا و هنگام تهیه و تدوین برنامه و بودجه سالانه و همچنین در پی تغییرات مدیریتی و تمکین به برنامه محوری به جای روزمرگی است. گرچه تحقق این موضوع در این برهه شاید نوعی ایده آل‌گرایی محسوب شود، اما تجربه نشان داده است که توجیه و اعتقاد مدیران میانی و کارشناسان نسبت به برتری چنین شیوه‌ای در پیشبرد اداره امور شهر و همچنین اطلاع‌رسانی و جلب مشارکت شهروندان می‌تواند تحقق چنین روندی را نوید بخش باشد. امید است مسئولین امر و آیندگان که این سند چشم‌انداز را ملاحظه می‌نمایند با وحدت، همدلی و تعقیب این برنامه‌ها از پراکنده کاری خودداری نموده و تمام هم و غم خودشان را برای اجرای این برنامه بگذارند تا شاهد توسعه همه‌جانبه کلان‌شهر تبریز باشیم.